

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

FARG'ONA POLITEKNIKA INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

Farg'ona politexnika instituti
rektor O' R. Salomov

12.12.2024 y.

**5230900 – "Buxgalteriya hisobi va audit" ta'lim yo'nalishi talabalarini
Yakuniy Davlat Attestatsiya sinovlaridan o'tkazish bo'yicha
mutaxassislik fanlaridan**

BAHOLASH MEZONLARI

Farg'ona – 2024 y.

ANNOTATSIIYA

Dastur 5230900 – “Buxgalteriya hisobi va audit” ta’lim yo’nalishining 2023-yil 9-iyundagi O’zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim vazirining 259-sonli buyrug’i bilan tasdiqlangan o’quv rejasidagi ixtisoslik fanlari asosida tuzilgan.

Tuzuvchi:

i.f.d., professor I.N. Ismanov
FarPI, “BH va A” kafedrasi mudiri

Ushbu dastur “Ishlab chiqarishda boshqaruv” fakultetining 2023-yil 23 dekabrda 5 – sonli Kengashi yig’ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI

1. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 17-fevraldagi “O’zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo’yicha harakatlar strategiyasi to’g’risida”gi PF-4947-son Farmoni.
2. Subramanyam K.R. Financial statement analysis. 11th edition. New York, Mc Graw-Hill Education, 2016. - 814 pages.
3. Steven M. Bragg. Financial analysis: A business decision guide. 2nd edition. Colorado, Accounting Tools, Inc., 2014. -325 pages.
4. Egamberdiyeva S.R. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O’quv qo’llanma. -T.: Fan va texnologiya, 2019. 289 b.
5. Ilhamov SH.I. Audit. (1-qism) Darslik. Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti, Iqtisodiyot, 2018.-295 b.
6. Kazakova N.A. Finansoviy analiz. Uchebnik. M.: Yurayt, 2018. – 470 s.
7. Jilkina A.N. Finansoviy analiz. Uchebnik. M.: Yurayt, 2018. – 285 s.
8. Pardayev M.Q., Isroilov J.I., Isroilov B.I. Iqtisodiy tahlil. O’quv qo’llanma. T.:Print Line Group, 2017.-533 b.
9. Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi. Darslik. -T.:Iqtisod-moliya, 2019. - 512 b.
10. Karimov A., Kurbanbayev J., Jumanazarov S., Xalilov Sh. Moliyaviy hisob va hisobot. O’quv qo’llanma. – T.: Iqtisod-moliya, 2018. - 400 b.
11. Kuljonov O., Ortiqov X., Yugay L., Tuxsanov X., M.Xayitboyev
12. Kuljonov O., Xusinov I., Jumanazarov S. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. O’quv qo’llanma. -T.: Iqtisod-moliya, 2018. -237 b.
13. Moliyaviy hisob. O’quv qo’llanma. —T.: Iqtisod-moliya, 2018. -246 b.
14. Raximov M., Kalandarova N.N. Moliyaviy tahlil. Darslik. T.; Iqtisod-Moliya, 2019.-736 b.
15. Raximov M. Iqtisodiyot sub’ektlari moliyaviy holatining tahlili. Uslubiy qo’llanma. T.; Iqtisod-Moliya, 2015. -156 b.
16. Norbekov D., Misirov K., Tashmanov G’. Moliyaviy va boshqaruv hisobi. O’quv qo’llanma. -T.: Iqtisod-moliya, 2018. -194 b.
17. Tulaxodjayeva M.M., Ilhamov SH.I. va boshqalar. Audit. (2-qism) Darslik. Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti, Iqtisodiyot, 2018. - 405 b.
18. Fayziyev Sh.N., Dusmuratov R.D., Karimov A.A., Qo’ziyev I.N., Avlokulov A.Z. “Audit”, Darslik. T. IQTISOD-MOLIYA, 2015. -420 b.
19. Qo’ziyev I.N., Fayziyev Sh.N., Avloqulov A.Z., Sherimbetov I.X. “Ichki audit”, O’quv qo’llanma. T. IQTISOD-MOLIYA, 2015. -192 b.
20. Shagiyasov T.SH., Sagdillaeva Z.A., Urmanbekova I.F. Ekonomicheskii analiz. /Uchebnik –T.: Iqtisod-Moliya, 2017. – 428 s.
21. Xasanov B., G’aniev Z., Muxammedova D. Boshqaruv hisobi. O’quv qo’llanma. -T.: Iqtisod-moliya, 2018. -279 b.
22. Pardayev A., Pardayev B. “Boshqaruv hisobi” – T.: G’G’ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2014 u il 251 b.
23. Misirov K., Kurbanov 3., Abdibaeva T. Teoriya buxgalterskogo ucheta. O’quv qo’llanma. -T.: Iqtisod-moliya, 2018. -260 b.

Internet saytlar:

www.ziynet.uz;
www.lex.uz ;
www.bilim.uz;
www.stat.uz.
www.openinfo.uz

KIRISH

60. Soliq to'lovlari dinamikasi, ularning natijaviy ko'rsatkichlar bilan qiyosiy tahlili. Korxonalarda soliq yukini hisoblash yo'llari. Sof foyda va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili.

61. Rentabellik ko'rsatkichlari va ularga ta'sir etuvchi omillar tahlili. Foyda va rentabellikni oshirish imkoniyatlarini aniqlash.

62. Korxonaning pul mablag'lari bilan ta'minlanganligi va ular oqimini tahlil qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Pul oqimi to'g'risidagi hisobotning tuzilishi va asosiy elementlari.

63. Asosiy faoliyatdagi pul oqimlari tahlili.

64. Moliyaviy va investitsion faoliyatdan pul oqimlari tahlili.

65. Pul oqimlarini tahlil qilishning to'g'ri va egri uslubi. Pul oqimlarini boshqarishning omilli tahlili.

66. Pul oqimlaridagi o'zgarish tendentsiyalarini tahlili. Foiz stavkalari va ularni hisoblash usullari.

67. Valyuta mablag'lari xarakatining tahlili.

68. Xususiy kapitalning tarkibiy tuzilishi: ustav fondi (ustav kapitali), qo'shilgan kapital, zaxira kapitali va taqsimlanmagan foyda.

69. Xususiy kapital va uning o'zgarishining tahlili. Xususiy kapitalning dinamik tahlili. Sof aktivlar tahlili.

70. Xususiy kapital daromadligi (rentabelligi)ning tahlili.

71. Moliyaviy leveridj ko'rsatkichlarini tahlili.

72. Iqtisodiy nochorlikni tartibga solishning xuquqiy normalari. Iqtisodiy nochorlik tahlilining axborot manbalari.

73. Bankrotlikni aniqlashda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar tizimi va ularning qiyosiy tahlili. Iqtisodiy nochorlikni baholashning milliy va xalqaro tajribalari.

74. Iqtisodiy nochorlik havf-hatarlarini aniqlashda moliyaviy holat tahlili. Bankrotlikni aniqlashning turli modellari.

75. Bankrotlik taomillari: kuzatuv, tashqi boshqaruv, sanatsiya, tugatishda moliyaviy holat tahlili.

76. Korxonani moliyaviy sog'lomlashtirishga qaratilgan chora-tadbirlarni ishlab chiqish va ularni amalga oshirish bo'yicha boshqaruv qarorlarini qabul qilish.

77. Iqtisodiy nochorlik (bankrotlik)ni oldini olish chora-tadbirlari. Bankrotlikni oldini olishda moliyaviy menejmentdan foydalanish.

78. Raqobatdosh iqtisodiyotda xo'jalik sub'ektlarining moliyaviy holatini reyting baholashning zaruriyati.

79. Korxonalar faoliyati reytingining turlari, mohiyati va baholash usullari. Korxonalar moliyaviy holatini reyting baholashda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar tizimi va ularni aniqlash usullari.

80. Korxonalar moliyaviy holatni va samaradorligini ifodalovchi kompleks ko'rsatkichlar bo'yicha reytingini aniqlash va ularning qiyosiy tahlili.

81. Korxona iqtisodiy va moliyaviy salohiyati samaradorligi bo'yicha reyting ko'rsatkichlarining qiyosiy tahlili. Reyting baholash bo'yicha korxonalarni ranjirlash.

82. Moliyaviy holatni reyting baholash bo'yicha xalqaro tajribalar va ulardan mamlakatimiz tahlil amaliyotida foydalanish imkoniyatlari.

83. Aktivlar, kapital va majburiyatlarni bashoratlash.

84. Daromadlar va xarajatlarni bashoratlash: sotish hajmi, mahsulot tannarxi, operatsion daromad va xarajalar, foyda hajmi va rentabellik darajalarini bashoratlash.

85. Pul mablag'lari naqdligini bashoratlash.

86. Bankrotlikni bashoratlash.

87. Bashorat ko'rsatkichlariga ichki va tashqi omillar ta'siri.

88. Bashorat ko'rsatkichlarining ehtimolligi va ishonchliligini baholash.

5230900 – "Buxgalteriya hisobi va audit" ta'lim yo'nalishi - iqtisodiy sohadagi yo'nalish bo'lib, u Davlat xokimiyati va boshqaruvi organlari, O'zbekiston Respublikasida ro'yxatga olingan yuridik shaxslar faoliyatining barcha yo'nalishlari, iqtisodiy-huquqiy va tashkiliy asoslari, faoliyat tamoyillari, likvidligi va to'lov qobiliyatini ta'minlash bilan bog'liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

Ta'lim yo'nalishining vazifasi – talabalarda moliyaviy-iqtisodiy faoliyatda: Davlat xokimiyati va boshqaruvi organlari, O'zbekiston Respublikasida ro'lingan yuridik shaxslar faoliyati va u bilan bogliq bo'lgan O'zbekiston Respublikasi Qonunlari hamda me'yoriy-huquqiy hujjatlarni bilishi va ulardan o'z faoliyatida foydalana olish; biznes-rejalarni kurib chiqish va loyixa samaradorligini baholash; moliya bozorida vositachilik qilish; mijozlarning to'lovga qobiliyatini baholash usullarini qo'llash; Davlat xokimiyati va boshqaruvi organlari hamda yuridik shaxslar sohasini rivojlantirish yo'nalishlarini belgilash; Davlat xokimiyati va boshqaruvi organlari tashkilotlarining moliyaviy barqarorligini oshirish va uni rivojlantirish yo'llarini ishlab chiqish. Hisob, tahlil va nazorat faoliyatida: buxgalteriya hisobi va audit sohasidagi ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash, tahlil qilish usullarini bilish; hisob ma'lumotlarini tahlil qilish va umumlashtirish; buxgalteriya hisobi va audit tizimi faoliyatini xalqaro amaliyot mezonlari, me'yorlari va talablari asosida tahlil qilish qobiliyatlarini shakllantirishdan iborat.

5230900 – "Buxgalteriya hisobi va audit" ta'lim yo'nalishi talabalari Yakuniy Davlat Attestatsiyasida ta'lim yo'nalishining o'quv rejasiga asosan 3 ta mutaxassislik fanlari bo'yicha: "Buxgalteriya hisobi", "Moliyaviy tahlil" va "Audit" fanlaridan kompleks masalalar variantlari tuzilgan. Bu fanlar o'z negizida quyidagi ma'lumotlarni batafsil qamrab olgan.

"Buxgalteriya hisobi"

Buxgalteriya balansi va uning tuzilishi. Xo'jalik muomalalari ta'sirida balansda sodir bo'ladigan o'zgarishlar. Buxgalteriya hisobining schyotlari va ularning tuzilishi. Buxgalteriya hisobi schyotlaridagi ikkiyoqlamayozuv va uning asoslanishi. Buxgalteriya hisobining usullari va uning elementlari. Inventarizatsiya natijalarini buxgalteriya hisobida aks ettirish. Moliyaviy hisobotning tuzilishi.

Buxgalteriya hisobi sub'ektlari va ob'ektlari. Hujjatlashtirish va inventarizatsiya. Inventarizatsiya haqida tushuncha, uning ahamiyati va turlari. Inventarizatsiya o'tkazish va natijasini rasmiylashtirish tartibi.

Bozor iqtisodiyotiga o'tishda buxgalteriya hisobini isloh qilish bosqichlari. Buxgalteriya hisobida hujjatlarning roli va ahamiyati. Hisob registrlari va ularni buxgalteriya hisobidagi roli. Buxgalteriya hisobining memorial-order, jurnal-order va bosh jurnal shakllari. Buxgalteriya hisobining informatsion texnologiyalarga asoslangan hamda soddalashtirilgan shakllari. Hujjatlar va ular haqida tushuncha. Hujjatlar aylanishi.

Xo'jalik mablag'lari va ularning kelib chiqish manbaalarini tasnifi. Xo'jalik muomalalarining balansga ta'siri. Buxgalteriya hisobini tashkil qilish va uning me'yoriy huquqiy asoslari. Milliy valyutadagi pul mablag'lari hisobi. Valyuta operatsiyalari hisobi.

Mehnat va ish haqini hisobga olish. Tovar-moddiy zaxiralar hisobi. Inventar va xo'jalik jihozlari.

Investitsiyalar hisobi. Asosiy vositalar hisobi. Asosiy vositalarning balansdan chiqarilishi hisobi. Ijara (lizing) operatsiyalari hisobi. Nomoddiy aktivlar hisobini yuritish.

Tayyor mahsulot va uning sotilishini hisobga olish. Xususiy kapital hisobi. Moliyaviy natijalar hisobi. Hisobotlarni tuzish va taqdim etish tartibi.

Boshqaruv hisobining predmeti, metodi va boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi. Xarajatlar turkumlanishi va hisobi. Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.

Material xarajatlarining hisobi. Mehnat xarajatlari hisobi. Ustama xarajatlar hisobi. Buyurtmali kalkulyatsiya qilish usuli. Jarayonli kalkulyatsiya qilish usuli. Kompleks ishlab chiqarish xarajatlarining taqsimlanishi va qo'shimcha mahsulot ishlab chiqarish. Sof sotish qiymati

usuli. Yalpi foyda doimiy ulushi usuli. Qo'shimcha mahsulot hisobi.

Xarajatlarni to'la taqsimlab va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha tannarxni kalkulyatsiya qilish usuli. Smeta tuzish. Operativ byudjet. Moliyaviy byudjet.

Boshqaruv qarorlarini qabul qilish. Baholar bo'yicha qarorlar qabul qilish Transfert bahoni shakllantirish. Transfert bahosining turlari korxonaning segmentar hisoboti.

Javobgarlik markazlari faoliyatini baholashning moliyaviy va nomoliyaviy mezonlari. Boshqaruv hisobini tashkil qilish va uning me'yoriy huquqiy asoslari.

Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari mazmuni. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq asosiy vositalarni hisobga olish. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq nomoddiy aktivlarni hisobga olish. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq tovar-moddiy zahiralarni hisobga olish. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq tushumlarni (odatdagi faoliyatdan olinadigan daromad) hisobga olish.

"Moliyaviy tahlil"

Moliyaviy tahlilning zamonaviy boshqaruvdagi roli, o'rni va ahamiyati. Moliyaviy tahlilning predmeti, ob'ekti, maqsadi, vazifalari, printsiplari. Moliyaviy tahlilning metodi va uning o'ziga xos xususiyatlari. Xo'jalik faoliyati tahlili: moliyaviy tahlil (ichki va tashqi); boshqaruv tahlili.

Moliyaviy tahlilda qo'llaniladigan usullar: an'anaviy (qiyoslash, balans, zanjirli almashtirish, indeks, farqli, nisbiy ko'rsatkichli kabi) va iqtisodiy matematik (integral, chiziqli va chiziqsiz dasturlash, nazariy o'yin, korelyatsiya va regressiya, determinant, logarifm kabi) usullar.

Moliyaviy tahlilning maxsus usullari: moliyaviy hisobotni o'qish, gorizontaal, vertikal, trend, qiyosiy, omilli, koeffitsientlar tahlili.

Moliyaviy tahlilning boshqa fanlar o'rtasida tutgan o'rni va o'ziga xos xususiyatlari.

Moliyaviy tahlil sub'ektlari (haqiqiy va potentsial investorlar, kreditorlar, mahsulot yetkazib beruvchilar, xaridorlar, xodimlar, shuningdek hukumat muassasalari, vazirliklar, idoralar, jamoatchilik va boshqa manfaatdor foydalanuvchilar) va ularning qiziqishlari.

Moliyaviy tahlilni tashkil etish, yuritish, xulosalarni shakllantirish sohasidagi munosabatlarni tartibga solishdagi me'yoriy asoslar.

Moliyaviy tahlilni tashkil etish shakllari. Moliyaviy tahlilni tashkil etishda korxonaning tarmoq xususiyati, faoliyat ko'lamini, raqobatdagi o'rni kabi jihatlarni hisobga olish.

Moliyaviy tahlilning asosiy bo'limlari: moliyaviy hisobot tahlili, investitsion tahlil, qimmatli qog'ozlar bozoridagi jarayonlar tahlili, moliyaviy hisobotni bashoratlash. Moliyaviy tahlil bosqichlari. Moliyaviy tahlilning axborot bazasi (tahlil ob'ektlari) haqidagi, ularning ochiqligi va oshkorligi. Moliyaviy hisobotlar shakllari va ularning tavsifi. Jamlangan moliyaviy hisobotlar va ularni tahlil etish.

Moliyaviy hisobotni tuzishda milliy va xalqaro standartlarning moliyaviy hisobot mazmuniga ta'siri. Moliyaviy tahlilni muammoli jihatlari (davriy oraliqdagi qiyosiylik, turli korxonalar o'rtasidagi qiyosiylik, axborot operativligi muammolari). Auditor xulosalarini ko'rib chiqish. Auditdan o'tkazilmagan hisobotlar. Moliyaviy tahlilda qo'llaniladigan boshqa axborotlar.

Moliyaviy tahlilda kompyuter texnologiyalari va dasturiy ta'minotlardan foydalanish.

Operatsion faoliyat tahlilining mazmuni va muhim vazifalari. Korxona faoliyatining turlari: operatsion, investitsion, moliyaviy faoliyat. Operatsion faoliyat tahlili va uning muhim jihatlari. Mahsulot (ish, xizmat)larning tarmoq va faoliyat tavsifi.

Maxsulot ishlab chiqarish hajmi, xarajat va foyda aloqadorligini tahlili (CVP tahlil). Mahsulot (ish, xizmat)larning kritik hajm darajasi va uning omilli tahlili.

Mahsulot (ish, xizmatlar) ishlab chiqarish hajmini tahlili. Mahsulot assortimentini boshqarish. Sotish hajmini tahlili.

Korxona operatsion faoliyati samaradorligini (mehnat unumdorligi, ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanish, innovatsion mahsulot, eksport hajmi ko'rsatkichlarini) baholash. Operatsion leverij tahlili. Operatsion risklar va ularni boshqarish.

Xarajatlarni tahlil maqsadi, mazmuni va vazifalari. Xarajatlarning tasnifi va tavsifi. O'zgaruvchan va o'zgarmas xarajatlar. Xarajatlarni umumiy hajmi va ularni asosiy elementlar bo'yicha baholash,

32. Balansni o'qish. Buxgalteriya balansining gorizontaal (davriy) tahlili. Buxgalteriya balansining vertikal (tarkibiy) tahlili.

33. Korxonalar iqtisodiy salohiyati: tarkibi, ko'rsatkichlar tizimi va samaradorligini tahlili.

34. Korxonalar moliyaviy salohiyati: tarkibi, ko'rsatkichlar tizimi va samaradorligini tahlili.

35. Buxgalteriya balans moddalarining likvidlik bo'yicha turkumlanishi. Buxgalteriya balansining likvidligi va korxona to'lov layoqatining tahlili.

36. Korxonaning iqtisodiy resurslari, uning moliyaviy tuzilmasi, likvidligi, to'lovga qobiliyatini moliyaviy ahvol va barqarorlikka ta'siri.

37. Moliyaviy barqarorlik va uning tiplari: mutlaq va me'yoriy barqarorlik, nobarqaror va inqirozli holatlar.

38. Korxonaning o'z oborot mablag'lari bilan ta'minlanganligi tahlili. Moliyaviy barqarorlikni dinamik tahlili.

39. Korxonaning moliyaviy barqarorligi bilan bog'liq koeffitsientlari (moliyaviy mustaqillik (avtonomiya), moliyaviy qaramlik, o'z va qarz mablag'larining nisbati, o'z mablag'lari bilan ta'minlanganlik, o'z aylanma mablag'larining to'planish koeffitsienti kabi) va ularning tahlili.

40. Korxonaning moliyaviy barqarorligini mustahkamlash bo'yicha ichki imkoniyatlarni aniqlash va yo'lga qo'yish chora tadbirlarini belgilash.

41. Kreditga layoqatlikning tavsifi. Kreditga layoqatlikni baholash va tahlil qilishning asosiy usullari: ekspert baholash tizimi va ballik (skoring) baholash tizimi.

42. Kreditga layoqatlikni baholashda tijorat banklarining kredit siyosatining o'ziga xos jihatlari.

43. Korxonaning ishonchligini baholash. Raqobatdosh mahsulotlar ishlab chiqarish qobiliyatini tahlili. Daromad tahlili.

44. Kreditga layoqatlikni moliyaviy koeffitsientlarda baholash.

45. Kreditni ta'minlanganligini tahlili.

46. Kredit to'lovlari yuzasidan pul oqimlarining kelajakdagi kutilishlarini baholash.

47. Risklar tahlili. Kreditga layoqatlikni baholashda nazoratning davomiyligi.

48. Debitorlik va kreditorlik qarzlarning shakllanishi.

49. Debitorlik va kreditorlik qarzlarning tarkibi va muddati bo'yicha tahlili.

50. Qarzar dinamikasining natijaviy va samaradorlik ko'rsatkichlari bilan qiyosiy tahlili (qarzlarning aylanuvchanligi va qoplanuvchanligi tahlili).

51. Debitorlik va kreditorlik qarzlarni kamaytirish bo'yicha tegishli boshqaruv qarorlarini qabul qilish mexanizmlari.

52. Muddati o'tgan debitorlik va kreditorlik qarzlari tahlili. Debitorlik va kreditorlik qarzlari yuzasidan rezervlar tahlili.

53. Umumiy moliyaviy natijalar, ularning tarkibi, tuzilishi va ko'rsatkichlarning bir-biri bilan bog'liqligi. Moliyaviy natija, foyda va rentabellik ko'rsatkichlarini baholash va tahlil qilish yo'llari.

54. Xo'jalik yurituvchi sub'ektning asosiy va asosiy bo'lmagan faoliyatidan olingan daromadlari tahlili. Marjinal foyda tahlili.

55. Mahsulot sotishdan ko'rilgan yalpi foyda va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili.

56. Moliyaviy natijalar tarkibiga kiruvchi xarajatlarning turlari va ularning tavsifi. Xarajatlarni baholash va tahlil qilish yo'llari.

57. Xarajatlar o'zgarishiga ta'sir qiluvchi omillar va ularni hisoblash yo'llari.

58. Asosiy va umumxo'jalik faoliyati foydasi (zarari), ularni aniqlash va tahlil qilish yo'llari. Moliyaviy faoliyatning foydasi (zarari)ni baholash va tahlil qilish.

59. Soliq to'langunga qadar foyda tahlili. Byudjetga to'lovlar va ajratmalarning tahlili.

5. Moliyaviy tahlilda qo'llaniladigan usullar: an'anaviy (qiyoslash, balans, zanjirli almashtirish, indeks, farqli, nisbiy ko'rsatkichli kabi) va iqtisodiy matematik (integral, chiziqli va chiziqliq dasturlash, nazariy o'yin, korelyatsiya va regreysiya, determinant, logarifm kabi) usullar.

6. Moliyaviy tahlilning maxsus usullari: moliyaviy hisobotni o'qish, gorizontaal, vertikal, trend, qiyosiy, omilli, koeffitsientlar tahlili.

7. Moliyaviy tahlilning boshqa fanlar o'rtasida tutgan o'rni va o'ziga xos xususiyatlari.

8. Moliyaviy tahlil sub'ektlari (haqiqiy va potentsial investorlar, kreditorlar, mahsulot yetkazib beruvchilar, xaridorlar, xodimlar, shuningdek hukumat muassasalari, vazirliklar, idoralar, jamoatchilik va boshqa manfaatdor foydalanuvchilar) va ularning qiziqishlari.

9. Moliyaviy tahlilni tashkil etish, yuritish, xulosalarni shakllantirish sohasidagi munosabatlarni tartibga solishdagi me'yoriy asoslar.

10. Moliyaviy tahlilni tashkil etish shakllari. Moliyaviy tahlilni tashkil etishda korxonaning tarmoq xususiyati, faoliyat ko'lami, raqobatdagi o'rni kabi jihatlarni hisobga olish.

11. Moliyaviy tahlilning asosiy bo'limlari: moliyaviy hisobot tahlili, investitsion tahlil, qimmatli qog'ozlar bozoridagi jarayonlar tahlili, moliyaviy hisobotni bashoratlash.

12. Moliyaviy tahlil bosqichlari.

13. Moliyaviy tahlilning axborot bazasi (tahlil ob'ektlari) haqidagi, ularning ochiqligi va oshkorligi. Moliyaviy hisobotlar shakllari va ularning tavsifi. Jamlangan moliyaviy hisobotlar va ularni tahlil etish.

14. Moliyaviy hisobotni tuzishda milliy va xalqaro standartlarning moliyaviy hisobot mazmuniga ta'siri. Moliyaviy tahlilni muammoli jihatlar (davriy oralqdagi qiyosiylik, turli korxonalar o'rtasidagi qiyosiylik, axborot operativligi muammolari). Auditor xulosalarini ko'rib chiqish. Auditdan o'tkazilmagan hisobotlar. Moliyaviy tahlilda qo'llaniladigan boshqa axborotlar.

15. Moliyaviy tahlilda kompyuter texnologiyalari va dasturiy ta'minotlardan foydalanish.

16. Operatsion faoliyat tahlilining mazmuni va muhim vazifalari.

17. Korxona faoliyatining turlari: operatsion, investitsion, moliyaviy faoliyat.

18. Operatsion faoliyat tahlili va uning muhim jihatlari. Mahsulot (ish, xizmat)larning tarmoq va faoliyat tavsifi.

19. Mahsulot ishlab chiqarish hajmi, xarajat va foyda aloqadorligini tahlili (CVP tahlil). Mahsulot (ish, xizmat)larning kritik hajm darajasi va uning omilli tahlili.

20. Mahsulot (ish, xizmatlar) ishlab chiqarish hajmini tahlili. Mahsulot assortimentini boshqarish. Sotish hajmini tahlili.

21. Korxona operatsion faoliyati samaradorligini (mehnat unumdorligi, ishlab chiqarish kuchlaridan foydalanish, innovatsion mahsulot, eksport hajmi ko'rsatkichlarini) baholash. Operatsion leverij tahlili. Operatsion risklar va ularni boshqarish.

22. Xarajatlarning maqsadi, mazmuni va vazifalari.

23. Xarajatlarning tasnifi va tavsifi.

24. O'zgaruvchan va o'zgarmas xarajatlari.

25. Xarajatlarni umumiy hajmi va ularni asosiy elementlar bo'yicha baholash, tahlil qilish.

26. Xarajat elementlari va kalkulyatsiya moddolari, faoliyat turlari hamda javobgarlik markazlari bo'yicha xarajatlari tahlili.

27. Moddiy, mehnat haqi va amortizatsiya xarajatlari tahlili.

28. Mahsulot ishlab chiqarish tannarxini tahlili.

29. Mahsulot (ish, xizmat)larning xarajat sig'imini tahlili.

30. Davr xarajatlari tahlili. Xarajatlarni maqbullashtirish va samaradorlikni oshirish yo'llari.

31. Buxgalteriya balansi tahlili mazmuni va vazifalari. Buxgalteriya balansi va uning tarkibiy tuzilishi: aktivlar, kapital va majburiyatlar. Balans moddolari va uning boshqa moliyaviy hisobotlar ma'lumotlariga mosligi. Korxona moliyaviy holatining tahlili.

tahlil qilish. Xarajat elementlari va kalkulyatsiya moddolari, faoliyat turlari hamda javobgarlik markazlari bo'yicha xarajatlari tahlili.

Moddiy, mehnat haqi va amortizatsiya xarajatlari tahlili. Mahsulot ishlab chiqarish tannarxini tahlili. Mahsulot (ish, xizmat)larning xarajat sig'imini tahlili.

Davr xarajatlari tahlili. Xarajatlarni maqbullashtirish va samaradorlikni oshirish yo'llari.

Buxgalteriya balansi tahlili mazmuni va vazifalari. Buxgalteriya balansi va uning tarkibiy tuzilishi: aktivlar, kapital va majburiyatlar. Balans moddolari va uning boshqa moliyaviy hisobotlar ma'lumotlariga mosligi. Korxona moliyaviy holatining tahlili.

Balansni o'qish. Buxgalteriya balansining gorizontaal (davriy) tahlili. Buxgalteriya balansining vertikal (tarkibiy) tahlili.

Korxonalar iqtisodiy salohiyati: tarkibi, ko'rsatkichlar tizimi va samaradorligini tahlili.

Korxonalar moliyaviy salohiyati: tarkibi, ko'rsatkichlar tizimi va samaradorligini tahlili.

Buxgalteriya balansi moddalarining likvidlilik bo'yicha turkumlanishi. Buxgalteriya balansining likvidlili va korxona to'lov layoqatining tahlili.

Moliyaviy barqarorlik tahlilining mazmuni, maqsadi va vazifalari. Korxonaning iqtisodiy resurslari, uning moliyaviy tuzilmasi, likvidligi, to'lovga qobiliyatini moliyaviy ahvol va barqarorlikka ta'siri. Moliyaviy barqarorlik va uning tiplari: mutlaq va me'yoriy barqarorlik, nobarqaror va inqirozli holatlar.

Korxonaning o'z oborot mablag'lari bilan ta'minlanganligi tahlili. Moliyaviy barqarorlikni dinamik tahlili.

Korxonaning moliyaviy barqarorligi bilan bog'liq koeffitsientlari (moliyaviy mustaqillik (avtonomiya), moliyaviy qaramlik, o'z va qarz mablag'larining nisbati, o'z mablag'lari bilan ta'minlanganlik, o'z aylanma mablag'larining to'planish koeffitsienti kabi) va ularning tahlili.

Korxonaning moliyaviy barqarorligini mustahkamlash bo'yicha ichki imkoniyatlarni aniqlash va yo'lga qo'yish chora tadbirlarini belgilash.

Kreditga layoqatlik tahlilining mazmuni, maqsadi va vazifalari. Kreditga layoqatlikning tavsifi. Kreditga layoqatlikni baholash va tahlil qilishning asosiy usullari: ekspert baholash tizimi va ballik (skoring) baholash tizimi.

Kreditga layoqatlikni baholashda tijorat banklarining kredit siyosatining o'ziga xos jihatlari.

Korxonaning ishonchligini baholash. Raqobatdosh mahsulotlar ishlab chiqarish qobiliyatini tahlili. Daromad tahlili. Kredit resurslari maqsadligini tahlili. Kreditga layoqatlikni moliyaviy koeffitsientlarda baholash. Kreditni ta'minlanganligini tahlili. Kredit to'lovlari yuzasidan pul oqimlarining kelajakdagi kutilishlarini baholash.

Risklar tahlili. Kreditga layoqatlikni baholashda nazoratning davomiyligi.

Debitorlik, kreditorlik qarzlari tahlilining mazmuni, maqsad va vazifalari. Debitorlik va kreditorlik qarzlarning shakllanishi. Debitorlik va kreditorlik qarzlarning tarkibi va muddati bo'yicha tahlili. Qarzlarning dinamikasining natijaviy va samaradorlik ko'rsatkichlari bilan qiyosiy tahlili (qarzlarning aylanuvchanligi va qoplanuvchanligi tahlili). Debitorlik va kreditorlik qarzlarni kamaytirish bo'yicha tegishli boshqaruv qarorlarini qabul qilish mexanizmlari.

Muddati o'tgan debitorlik va kreditorlik qarzlari tahlili. Debitorlik va kreditorlik qarzlari yuzasidan rezervlar tahlili.

Moliyaviy natijalar, foyda va rentabellikni ifodalovchi ko'rsatkichlar tahlilining ahamiyati, mazmuni, maqsadi va vazifalari. Umumiy moliyaviy natijalar, ularning tarkibi, tuzilishi va ko'rsatkichlarning bir-biri bilan bog'liqligi. Moliyaviy natija, foyda va rentabellik ko'rsatkichlarini baholash va tahlil qilish yo'llari.

Xo'jalik yurituvchi sub'ektning asosiy va asosiy bo'lmagan faoliyatidan olingan daromadlari tahlili. Marjinal foyda tahlili. Mahsulot sotishdan ko'rilgan yalpi foyda va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili.

Moliyaviy natijalar tarkibiga kiruvchi xarajatlarning turlari va ularning tavsifi. Xarajatlarni baholash va tahlil qilish yo'llari. Xarajatlari o'zgarishiga ta'sir qiluvchi omillar va ularni hisoblash yo'llari.

Asosiy va umumxo'jalik faoliyati foydasi (zarari), ularni aniqlash va tahlil qilish yo'llari.

Moliyaviy faoliyatning foydasi (zarari)ni baholash va tahlil qilish. Favqulodda foyda va zararlar tahlili. Soliq to'langunga qadar foyda tahlili. Byudjetga to'lovlar va ajratmalarning tahlili. Soliq to'lovlari dinamikasi, ularning natijaviy ko'rsatkichlar bilan qiyosiy tahlili. Korxonalarda soliq yukini hisoblash yo'llari. Sof foyda va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili.

Rentabellik ko'rsatkichlari va ularga ta'sir etuvchi omillar tahlili. Foyda va rentabellikni oshirish imkoniyatlarini aniqlash.

Xo'jalik sub'ekting pul mablag'larini ko'paytirish, ularning ko'payish vaqtini hisob-kitob qilish va natijaga erishishda tahlilning muhimligi va asosiy vazifalari. Korxonaning pul mablag'larini bilan ta'minlanganligi va ular oqimini tahlil qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Pul oqimi to'g'risidagi hisobotning tuzilishi va asosiy elementlari.

Pul oqimlarining kirimi va chiqimini samarali boshqarishda moliyaviy tahlilning o'rni.

Asosiy faoliyatdagi pul oqimlari tahlili. Moliyaviy va investitsion faoliyatdan pul oqimlari tahlili.

Pul oqimlarini tahlil qilishning to'g'ri va egri uslubi. Pul oqimlarini boshqarishning omilli tahlili. Pul oqimlari harakatini tezlashtirish imkoniyatlarini aniqlash.

Pul oqimlaridagi o'zgarish tendentsiyalarini tahlili. Foiz stavkalari va ularni hisoblash usullari.

Valyuta mablag'lari xarakatining tahlili.

Xususiy kapitalni tahlil etish mazmuni va vazifalari. Xususiy kapitalning tarkibiy tuzilishi: ustav fondi (ustav kapitali), qo'shilgan kapital, zaxira kapitali va taqsimlanmagan foyda.

Xususiy kapital va uning o'zgarishining tahlili. Xususiy kapitalning dinamik tahlili. Sof aktivlar tahlili. Xususiy kapital daromadligi (rentabelligi)ning tahlili. Moliyaviy leveridj ko'rsatkichlarini tahlili.

Iqtisodiy nochorlik (bankrotlik)ni baholashning ob'ektiv zarurligi, uni tahlil qilish maqsadi va vazifalari. Bankrotlik instituti va uning rivojlanish istiqbollari. Iqtisodiy nochorlikni tartibga solishning xuquqiy normalari. Iqtisodiy nochorlik tahlilining axborot manbalari. Bankrotlikni aniqlashda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar tizimi va ularning qiyosiy tahlili. Iqtisodiy nochorlikni baholashning milliy va xalqaro tajribalari.

Iqtisodiy nochorlik havf-hatarlarini aniqlashda moliyaviy holat tahlili. Bankrotlikni aniqlashning turli modellari.

Bankrotlik taomillari: kuzatuv, tashqi boshqaruv, sanatsiya, tugatishda moliyaviy holat tahlili. Korxonani moliyaviy sog'lomlashtirishga qaratilgan chora-tadbirlarni ishlab chiqish va ularni amalga oshirish bo'yicha boshqaruv qarorlarini qabul qilish.

Iqtisodiy nochorlik (bankrotlik)ni oldini olish chora-tadbirlari. Bankrotlikni oldini olishda moliyaviy menejmentdan foydalanish.

Raqobatdosh iqtisodiyotda xo'jalik sub'ektlarining moliyaviy holatini reyting baholashning zaruriyati. Tahlil maqsadi, mazmuni va vazifalari. Korxonalar faoliyati reytingining turlari, mohiyati va baholash usullari. Korxonalar moliyaviy holatini reyting baholashda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar tizimi va ularni aniqlash usullari.

Korxonalar moliyaviy holatni va samaradorligini ifodalovchi kompleks ko'rsatkichlar bo'yicha reytingini aniqlash va ularning qiyosiy tahlili. Reyting baholash amaliyoti. Korxona iqtisodiy va moliyaviy salohiyati samaradorligi bo'yicha reyting ko'rsatkichlarining qiyosiy tahlili. Reyting baholash bo'yicha korxonalarni ranjirlash.

Moliyaviy holatni reyting baholash bo'yicha xalqaro tajribalar va ulardan mamlatimiz tahlil amaliyotida foydalanish imkoniyatlari. Moliyaviy hisobot elementlarini bashoratlash va unda qo'llaniladigan turli modellar va usullarning tavsifi. Aktivlar, kapital va majburiyatlarni bashoratlash.

Daromadlar va xarajatlarni bashoratlash: sotish hajmi, mahsulot tannarxi, operatsion daromad va xarajatlarni, foyda hajmi va rentabellik darajalarini bashoratlash. Pul mablag'lari naqdligini bashoratlash. Bankrotlikni bashoratlash. Bashorat ko'rsatkichlariga ichki va tashqi omillar ta'siri. Bashorat ko'rsatkichlarining ehtimolli va ishonchligini baholash. Bashoratlashdagi kamchiliklar.

"Audit"

Auditning paydo bo'lishi va rivojlanishi. Iqtisodiy nazorat va unda auditning o'rni. "Audit" fanida xususiy metodlarning qo'llanilishi. "Audit" fanning "Buxgalteriya hisobi", "Iqtisodiy tahlil",

19. Auditda muhimlik va auditorlik riski.
20. Muhimlik darajasini aniqlashda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar tizimi.
21. Auditorlik riski va uning maqbul to'plami, elementlari va ularni baholash.
22. Auditorlik risklarning maqbul to'plami va unga ta'sir ko'rsatadigan shart-sharoitlar.
23. Muhimlik darajasi va auditorlik riskining o'zaro bog'liqligi.
24. Auditorlik risklar maqbul to'plamining elementlarini baholash.
25. Auditorlik tekshiruvini rejalashtirish.
26. Auditni rejalashtirishning bosqichlari.
27. Auditni dastlabki rejalashtirish.
28. Auditning umumiy rejasini tayyorlash va tuzish.
29. Auditorlik tekshiruv vaqtida buxgalteriya hisobi va ichki nazorat tizimini o'rganish hamda baholash.
30. Hisob siyosatini tekshirish.
31. Ichki nazorat tizimini o'rganish.
32. Nazorat amallari
33. Auditorlik dalillar
34. Ekspert va boshqa auditorlik tashkiloti ma'lumotlaridan foydalanish.
35. Auditorlik tekshiruvlari natijalarini umumlashtirish va baholash.
36. Auditorlik hisobotining tuzilishi.
37. Auditorlik hisoboti va xulosasi.
38. Auditorlik xulosalarining turlari.
39. Uzoq muddatli aktivlar auditi
40. Asosiy vositalar auditining xususiyatlari va undagi audit amallari.
41. Nomoddiy aktivlar auditining xususiyatlari va undagi audit amallari.
42. Uzoq muddatli investitsiyalar auditi.
43. Joriy aktivlar auditi
44. Tovar-moddiy zaxiralar auditining xususiyatlari.
45. Pul mablag'lari auditining xususiyatlari va undagi audit amallari.
46. Majburiyatlar auditi.
47. Mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar auditi.
48. Hisobdor shaxslar bilan hisob-kitoblar auditi.
49. Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar bilan hisob-kitoblar auditi.
50. Xaridorlar va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar auditi.
51. Da'volar va olingan bo'naklar bo'yicha hisob-kitoblar auditi.
52. Byudjet bilan hisob-kitoblar auditi.
53. Bank kreditlari bo'yicha hisob-kitoblar auditi.
54. Xususiy kapital auditi.
55. Ustav kapitalini auditorlik tekshiruvdan o'tkazish.
56. Qo'shilgan kapitalni tekshirish. Rezerv kapitalini tekshirish.
57. Taqsimlanmagan foyda (qoplanmagan zarar)ni tekshirish.
58. Daromad va xarajatlarni hamda moliyaviy natijalar auditi.
59. Ichki audit asoslari.
60. Ichki audit usullari va amallari.

"Moliyaviy tahlil" fanidan yakuniy davlat attestatsiya imtixoni uchun savollar

1. Moliyaviy tahlilning zamonaviy boshqaruvdagi roli, o'rni va ahamiyati.
2. Moliyaviy tahlilning predmeti, ob'ekti, maqsadi, vazifalari, printsiplari.
3. Moliyaviy tahlilning metodi va uning o'ziga xos xususiyatlari.
4. Xo'jalik faoliyati tahlili: moliyaviy tahlil (ichki va tashqi); boshqaruv tahlili.

39. Mehnat xarajatlari hisobi.
40. Ustama xarajatlari hisobi.
41. Buyurtmali kalkulyatsiya qilish usuli.
42. Jarayonli kalkulyatsiya qilish usuli.
43. Kompleks ishlab chiqarish xarajatlarining taqsimlanishi va qo'shimcha mahsulot ishlab chiqarish.
44. Sof sotish qiymati usuli.
45. Yalpi foyda doimiy ulushi usuli.
46. Qo'shimcha mahsulot hisobi.
47. Xarajatlarni to'la taqsimlab va o'zgaruvchan xarajatlar bo'yicha tannarxni kalkulyatsiya qilish usuli.
48. Smeta tuzish.
49. Operativ byudjet.
50. Moliyaviy byudjet.
51. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish
52. Baholar bo'yicha qarorlar qabul qilish
53. Transfert bahoni shakllantirish.
54. Transfert bahosining turlari
55. Korxonaning segmentar hisoboti.
56. Javobgarlik markazlari faoliyatini baholashning moliyaviy va nomoliyaviy mezonlari.
57. Boshqaruv hisobini tashkil qilish va uning me'yoriy huquqiy asoslari.
58. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari mazmuni.
59. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq asosiy vositalarni hisobga olish.
60. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq nomoddiy aktivlarni hisobga olish.
61. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq tovar-moddiy zahiralarni hisobga olish.
62. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari talabalariga muvofiq tushumlarni (odatdagi faoliyatdan olinadigan daromad) hisobga olish.

"Audit" fanidan yakuniy davlat attestatsiya imtixon uchun savollar

1. Auditning paydo bo'lishi va rivojlanishi.
2. Iqtisodiy nazorat va unda auditning o'rni.
3. "Audit" fanida xususiy metodlarning qo'llanilishi.
4. "Audit" fanning "Buxgalteriya hisobi", "Iqtisodiy tahlil", "Soliqlar va soliqqa tortish" va boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi.
5. Audit va auditorlik faoliyatining mohiyati.
6. O'zbekiston Respublikasining moliyaviy nazorat tizimida auditning tutgan o'rni.
7. Auditning maqsad va vazifalari.
8. Auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari: tasdiqlovchi audit; maqsadli sistemali audit; tavakkalchilikka asoslangan audit.
9. Audit va buxgalteriya hisobining o'zaro aloqadorligi va ular o'rtasidagi farqlar.
10. Audit va taftishning o'zaro o'xshash va farqli jihatlar.
11. O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining huquqiy asoslari
12. O'zbekiston buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyasi (O'BAMA) va uning faoliyat yo'nalishlari.
13. Auditorlik faoliyatining standartlari.
14. Auditorlik tashkilotlarining huquqlari, majburiyatlari va javobgarliklari
15. Auditorlik tekshiruvining turlari. Ichki audit; tashqi audit.
16. Majburiy auditorlik tekshiruvi. Tashabbus tarzidagi (ixtiyoriy) auditorlik tekshiruvi.
17. Auditorlik tekshiruvining shakllari. Muvofiqlik auditi. Operatsion auditi. Moliyaviy hisobot auditi. Auditorlik tashkilotlarining professional xizmatlari.
18. Auditorlik kasbiga malakaviy va axloqiy talablar.

"Soliqlar va soliqqa tortish" va boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi. Audit va auditorlik faoliyatining mohiyati. O'zbekiston Respublikasining moliyaviy nazorat tizimida auditning tutgan o'rni.

Auditning maqsad va vazifalari. Auditorlik faoliyatining rivojlanish bosqichlari: tasdiqlovchi audit; maqsadli sistemali audit; tavakkalchilikka asoslangan audit.

Audit va buxgalteriya hisobining o'zaro aloqadorligi va ular o'rtasidagi farqlar. Audit va taftishning o'zaro o'xshash va farqli jihatlar. O'zbekiston Respublikasida auditorlik faoliyatining huquqiy asoslari O'zbekiston buxgalterlar va auditorlar milliy assotsiatsiyasi (O'BAMA) va uning faoliyat yo'nalishlari. Auditorlik faoliyatining standartlari. Auditorlik tashkilotlarining huquqlari, majburiyatlari va javobgarliklari

Auditorlik tekshiruvining turlari. Ichki audit; tashqi audit. Majburiy auditorlik tekshiruvi. Tashabbus tarzidagi (ixtiyoriy) auditorlik tekshiruvi. Auditorlik tekshiruvining shakllari. Muvofiqlik auditi. Operatsion auditi. Moliyaviy hisobot auditi. Auditorlik tashkilotlarining professional xizmatlari. Auditorlik kasbiga malakaviy va axloqiy talablar.

Auditda muhimlik va auditorlik riski. Muhimlik darajasini aniqlashda qo'llaniladigan ko'rsatkichlar tizimi.

Auditorlik riski va uning maqbul to'plami, elementlari va ularni baholash. Auditorlik risklarning maqbul to'plami va unga ta'sir ko'rsatadigan shart-sharoitlar.

Muhimlik darajasi va auditorlik riskining o'zaro bog'liqligi. Auditorlik risklar maqbul to'plaming elementlarini baholash.

Auditorlik tekshiruvini rejalashtirish. Auditni rejalashtirishning bosqichlari. Auditni dastlabki rejalashtirish. Auditning umumiy rejasini tayyorlash va tuzish.

Auditorlik tekshiruvi vaqtida buxgalteriya hisobi va ichki nazorat tizimini o'rganish hamda baholash. Hisob siyosatini tekshirish. Ichki nazorat tizimini o'rganish.

Nazorat amallari. Auditorlik dalillar. Ekspert va boshqa auditorlik tashkiloti ma'lumotlaridan foydalanish. Auditorlik tekshiruvlari natijalarini umumlashtirish va baholash.

Auditorlik hisobotining tuzilishi. Auditorlik hisoboti va xulosasi. Auditorlik xulosalarining turlari.

Uzoq muddatli aktivlar auditi. Asosiy vositalar auditining xususiyatlari va undagi audit amallari. Nomoddiy aktivlar auditining xususiyatlari va undagi audit amallari. Uzoq muddatli investitsiyalar auditi.

Joriy aktivlar auditi. Tovar-moddiy zaxiralar auditining xususiyatlari. Pul mablag'lari auditining xususiyatlari va undagi audit amallari.

Majburiyatlar auditi. Mehnat haqi bo'yicha hisob-kitoblar auditi. Hisobdor shaxslar bilan hisob-kitoblar auditi.

Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilar bilan hisob-kitoblar auditi. Xaridorlar va buyurtmachilar bilan hisob-kitoblar auditi. Da'volar va olingan bo'naklar bo'yicha hisob-kitoblar auditi. Byudjet bilan hisob-kitoblar auditi. Bank kreditlari bo'yicha hisob-kitoblar auditi.

Xususiy kapital auditi. Ustav kapitalini auditorlik tekshiruvdan o'tkazish. Qo'shilgan kapitalni tekshirish. Rezerv kapitalini tekshirish. Taqsimlanmagan foyda (qoplanmagan zarar)ni tekshirish. Daromad va xarajatlarni hamda moliyaviy natijalar auditi.

Ichki audit asoslari. Ichki audit usullari va amallari.

5230900 - "Buxgalteriya hisobi va audit" ta'lim yo'nalishi talabalarini mutaxassislik fanlaridan Yakuniy Davlat Attestatsiya sinovlari o'tkazish bo'yicha baholash MEZONLARI

5230900 - "Buxgalteriya hisobi va audit" ta'lim yo'nalishi talabalarini mutaxassislik fanlaridan Yakuniy Davlat Attestatsiya sinovlari o'tkazish bo'yicha ishlab chiqilgan baholash mezonlarida quyidagi talablarni inobatga olgan holda baholanadi.

1. Yakuniy Davlat Attestatsiyasida mutaxassislik fanlari bo'yicha bilim darajasini belgilovchi sinov o'tkaziladi, baholash mezonlari 2, 3, 4 va 5 bahoni tashkil qiladi. Sinov yozma shaklida o'tkaziladi, bitiruvchining mutaxassislik fanlari bo'yicha nazariy va qoldiq bilimi baholanadi.

Mutaxassislik fanlari bo'yicha kompleks masalalardan iborat alohida variantlar(kunduzgi bo'lim talabalari uchun) shakllantirilgan hamda ikkita nazariy savol va masaladan iborat(sirtqi bo'lim talabalari ushbu) yozma ish varianlari tuzilgan.

I) Kunduzgi bo'lim talabalari uchun

Imtihondagi vazifalar ikki qismdan iborat bo'lib quyidagicha baholanadi:

Asosiy qism: - 50 ball

- vaziyatga oid topshiriqda qayd etilgan axborotdan kelib chiqqan holda qo'shimcha va tuzatuvchi jurnal o'tkazmalarini yozish - 30 ball.
- ishchi jadvalni to'ldirish - 5 ball.
- hisobot yili uchun foyda va zararlar to'g'risida hisobot tayyorlash -5 ball.
- soliq taqqoslamasi shaklini to'ldirish-5 ball.
- hisobot yilining 31-dekabr holatiga balans tayyorlash-5 ball

Qo'shimcha vazifa: - 50 ball

- asosiy vazifa bilan bog'liq bo'lmagan test savollari -30 ball.
- ikkita masala echish - (10 balldan) - 20 ball

Jami 100 ball

Bunda "5" ("a'lo") baho:

Berilgan topshiriqlarning echish bo'yicha 90-100 gacha bo'lsa

"4" (yaxshi) baho:

Berilgan topshiriqlarning echish bo'yicha 70-89 gacha bo'lsa

"3" (qoniqarli) baho:

Berilgan topshiriqlarning echish bo'yicha 60-69 gacha bo'lsa

"2" (qoniqarsiz) baho:

Berilgan topshiriqlarning echish bo'yicha 0-59 gacha bo'lsa

II) Sirtqi bo'lim talabalari uchun

Variantlarda berilgan ikkita nazariy savollar va masalani echishiga qarab talabalarning bilimi quyidagicha baholanadi:

Bunda "5" ("a'lo") baho:

Berilgan nazariy savollarga har tomonlama to'g'ri, to'liq va puxta javob yozilgan, nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash mahoratini namoyon qila olgan mustaqil fikrlarga asoslangan xulosalarni mantiqiy ketma-ketlikda bayon qilingan, yozuvlar aniq-tiniq talab darajasida rasmiylashtirilgan, jumlarlar tushunarli tarzda tuzilgan, turli xil orfografik hatolarga yo'l qo'yilmagan, masalani ishlab to'liq mulohazali mustaqil fikr bildirgan holatlarda qo'yiladi.

"4" (yaxshi) baho:

Berilgan savolga to'g'ri va puxta javob yozilgan, nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash mahoratini namoyon qila olgan, mustaqil fikrlarga asoslangan xulosalarni mantiqiy ketma-ketlikda bayon qilgan, yozuvlar aniq-tiniq talab darajasida rasmiylashtirilgan, jumlarlar tushunarli tarzda tuzilgan, turli xil orfografik hatolar soni 3-5 tadan oshmagan, masalani to'liq ishlab mulohazali mustaqil fikr bildirmagan holatlarda qo'yiladi.

"3" (qoniqarli) baho:

Berilgan savolga to'g'ri javob yozilgan, nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash mahoratini sust darajada namoyon qila olgan, yozuvlar talab darajasida rasmiylashtirilgan, lekin matinda ba'zi bir kamchiliklarga yo'l qo'yilgan tarzda jiddiy orfografik va stilistik xatolar bilan bayon qilingan, masalani ishlab mulohazali mustaqil fikr bildirmagan holatlarda qo'yiladi.

"2" (qoniqarsiz) baho:

Berilgan savollarga to'g'ri javob yozilmagan, mantiqiy ketma-ketlikka rioya etilmagan, masalani echishga urnagan, lekin echa olmagan holda taqdim etilgan yozma ishlarga qo'yiladi.

(ILOVALAR)

"Buxgalteriya hisobi" fanidan yakuniy davlat attestatsiya imtixon uchun savollar

1. Buxgalteriya balans va uning tuzilishi.
2. Xo'jalik muomalalari ta'sirida balansda sodir bo'ladigan o'zgarishlar.
3. Buxgalteriya hisobining schyotlari va ularning tuzilishi.
4. Buxgalteriya hisobi schyotlaridagi ikkiyoqlamayozuv va uning asoslanishi.
5. Buxgalteriya hisobining usullari va uning elementlari.
6. Inventarizatsiya natijalarini buxgalteriya hisobida aks ettirish.
7. Moliyaviy hisobotning tuzilishi.
8. Buxgalteriya hisobi sub'ektlari va ob'ektlari.
9. Hujjatlashtirish va inventarizatsiya.
10. Inventarizatsiya haqida tushuncha, uning ahamiyati va turlari.
11. Inventarizatsiya o'tkazish va natijasini rasmiylashtirish tartibi.
12. Bozor iqtisodiyotiga o'tishda buxgalteriya hisobini isloh qilish bosqichlari.
13. Buxgalteriya hisobida xujjatlarning roli va ahamiyati.
14. Hisob registrlari va ularni buxgalteriya hisobidagi roli.
15. Buxgalteriya hisobining memorial-order, jurnal-order va bosh jurnal shakllari.
16. Buxgalteriya hisobining informatsion texnologiyalarga asoslangan hamda soddalashtirilgan shakllari.
17. Hujjatlar va ular haqida tushuncha. Hujjatlar aylanishi.
18. Xo'jalik mablag'lari va ularning kelib chiqish manbaalarini tasnifi.
19. Xo'jalik muomalalarining balansga ta'siri.
20. Buxgalteriya hisobini tashkil qilish va uning me'yoriy huquqiy asoslari.
21. Milliy valyutadagi pul mablag'lari hisobi.
22. Valyuta operatsiyalari hisobi.
23. Mehnat va ish haqini hisobga olish.
24. Tovar-moddiy xazinalar hisobi.
25. Inventar va xo'jalik jihozlari.
26. Investitsiyalar hisobi.
27. Asosiy vositalar hisobi.
28. Asosiy vositalarning balansdan chiqarilishi hisobi.
29. Ijara (lizing) operatsiyalari hisobi.
30. Nomoddiy aktivlar hisobini yuritish.
31. Tayyor mahsulot va uning sotilishini hisobga olish.
32. Xususiy kapital hisobi.
33. Moliyaviy natijalar hisobi.
34. Hisobotlarni tuzish va taqdim etish tartibi.
35. Boshqaruv hisobining predmeti, metodi va boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi.
36. Xarajatlar turkumlanishi va hisobi.
37. Xarajatlarni baholash va ular dinamikasi.
38. Material xarajatlarning hisobi.